

Teori IGAs utdanningsprogram i gruppepsykoterapi og gruppeanalyse (sist revidert juni 2022)

Programmet har totalt seks pensumbøker og en del *anbefalt litteratur*.

Det forventes at kandidatene har tilgang til bøkene på trinnet de deltar på, og det anbefales at de har tilgang til bøkene fra tidligere trinn.

Grunnleggende trinn

Formålet med teoriundervisningen på grunnleggende trinn er:

- Innføring i grunnleggende teoretiske begreper, psykologiske mekanismer og prosesser i gruppepsykoterapi.
- Lære om sentrale prinsipper i utvelgelse, sammensetting og drift av psykodynamiske terapigrupper, både langsomt åpne og korttidsgrupper.
- Lære om terapeutiske faktorer i gruppepsykoterapi
- Innføring i psykodynamisk gruppepsykoterapi gjennom å lære om sentrale aktører og teorier frem til i dag, og om psykodynamisk gruppepsykoterapi og gruppeanalysens plass i relasjon til andre gruppeterapiformer.
- Lære om betydningen av rammevilkår, avtale, håndtering og regulering av betingelsene for å opprettholde disse.
- Introduksjon til gruppeterapeutens oppgaver som leder og dynamisk administrator, om terapeutens rolle og holdning i psykodynamisk gruppepsykoterapi.

Undervisningsform: Selvstudium mellom samlingene. Utpekte kandidater forbereder og legger frem momenter fra teorien fra litteraturlisten til drøftelse hver gang. Pensumlister med beskrivelse av formål og definerte læringsmål.

Pensumbøker Grunnleggende trinn, kandidatene må skaffe seg / ha tilgang til følgende bøker:

- Bjerke, Synnøve Ness (2018). Gruppeterapi – grunnleggende om hvorfor og hvordan, Gyldendal.
- Sandahl, Christer (2014). Gruppens potential – att leda och utveckla gruppbehandling, Natur & kultur.

Samt enkelte artikler spesifisert under hvert tema (disse deles ut fra IGA).

* = fra pensumbok

Tema 1. delkurs: Introduksjon om IGA, gruppeanalysens historie, teoriutvikling, storgrupper og etikk

Dag 1: Kort introduksjon ved teorilærer om gruppeanalyse, gruppepsykoterapi, om IGA, utdanningsprogrammet, hvor man finner informasjon og retningslinjer og om IGAs etiske regler.

*Bjerke kap 2 Gruppepsykoterapiens historie, s 31-42.

Dag 2: *Bjerke kap 1 Gruppers betydning for menneskene, s 22-30

IGAs Etiske regler – se www.iga.no – Statutter/retningslinjer – Etiske regler

Klinisk eksempel til diskusjon

Weinberg (2020), PowerPoint: Ethical Considerations in Group Therapy, og et etisk dilemma til diskusjon

Dag 3: R Luggin (2004). Storgruppen og prosesserne i den store gruppe, s 69-83. Heinskou T & Visholm S. Psykodynamisk organisationspsykologi.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- IGA, utdanningsprogrammet og om grunnleggende gruppeanalytisk historie og teori, fra S. Foulkes.
- Gruppers allmennmenneskelige, evolusjonsmessige og sosialpsykologiske betydning
- Om storgruppedynamikk og -prosess
- Etiske problemstillinger

Tema 2. delkurs: Forberedelse til å starte og lede grupper, gruppepsykoterapeutiske prosesser og utfordringer

Dag 1: *Bjerke kap 13 Hvordan starte og lede en terapigruppe, s 222-239

Dag 2: *Bjerke kap 11 Gruppedynamiske mekanismer og prosesser, s 194-210
Bjerke kap 12 Rammer og dynamisk administrering, 211-220

Dag 3: *Bjerke kap 14 Spesielle utfordringer i gruppeterapi og kap 15 Hva gruppeterapeuter trenger, s 240-271

Anbefalt: *Sandahl kap 5 Att starta en behandlingsgrupp og kap 6 Att leda en behandlingsgrupp, s 91-132

Læringsmål – ha kunnskap om:

- Viktige rammefaktorer og ledelse av terapigrupper
- Dynamisk administrasjon og rammenes betydning
- Spesielle utfordringer

Tema 3. delkurs: Terapeutiske faktorer og faser i gruppepsykoterapi

Dag 1: *Bjerke kap 9 Terapeutiske faktorer i gruppepsykoterapi, s160-179.

Dag 2: *Bjerke kap 10 Faser i gruppeterapi, s 180-193 og *Sandahl kap 7 Gruppens utveckling, 133-179

Dag 3: *Sandahl kap 9 Grupprocessens betydelse i KBT og kap 10 Psykoedukativa grupper

Anbefalt: *Sandahl kap 3 Gruppen som lärande och läkande miljö

Læringsmål – ha kunnskap om:

- Utviklingsfaser i gruppepsykoterapi
- Terapeutiske faktorer
- Grunnleggende dynamiske gruppeprosesser

Tema 4. delkurs: Teoretisk og metodisk ramme for dynamisk gruppepsykoterapi

Dag 1: *Sandahl kap 4 Gruppbehandling, s 67-89 og kap 5 Att starta en behandlingsgrupp, s 91-112

Dag 2: Stokkebæk kap 4 Yaloms interpersonelle gruppeterapi, s 77-89

Dag 3: Stokkebæk kap 5, Fonagys og Batemans mentaliseringsteori og mentaliseringsbasert gruppeterapi, s. 91-111

Læringsmål – ha kunnskap om:

- Grunnleggende gruppepsykoterapeutisk teori
- Interpersonlig gruppeterapi
- Mentaliseringsbasert gruppeterapi

Tema 5. delkurs: Om forskning på gruppeterapi. Fra brukerperspektiv om gruppeterapi

Dag 1 *Bjerke kap 3 Forskning om gruppeterapi, s 43-68.

Dag 2 *Bjerke kap 5 Eksempler på gruppeterapiprosesser, kap 6 Betydningsfulle opplevelser i gruppeterapi, s100-132

Dag 3 *Bjerke kap 7 Gjengangertemaer til refleksjon, kap 8 Råd til gruppeterapeuter fra brukerperspektiv, s133-158

Læringsmål – ha kunnskap om:

- forskningsbasert kunnskap om forskjellige typer grupper
- brukerperspektiv om gruppeterapi

Toårig Trinn A i gruppepsykoterapi på gruppeanalytisk grunnlag

Formålet med teoriundervisningen på Trinn A er:

- Lære om grunnleggende gruppeanalytisk teori og sentrale gruppepsykoterapeutiske begreper.
- Lære om terapeutiske faktorer i gruppeterapi og om terapeutiske intervensjoner.
- Innføring i modifiserte, anvendte former for gruppepsykoterapi.
- Lære om terapeutens tilnærming og forskjellige roller i psykodynamisk gruppeterapi.
- Forståelse for og håndtering av pasienter med forskjellige typer problemer i gruppeterapi;
 - Personlighetsforstyrrelser, rus og avhengighetsproblemer og psykoselidelser.
 - Spesielle aspekter ved gruppeterapi med (barn og) ungdom.
- Forståelse av kontekstens betydning med spesiell vekt på institusjonelle rammer.
- Kunnskap om forskjellige former for gruppeterapi innenfor behandlingsprogrammene på ulike institusjoner.
- Forståelse av storgruppeprosesser.
- Kunne reflektere over egen rolle som gruppeterapeut.

Undervisningsform: Selvstudium mellom samlingene. Kandidater forbereder og legger frem momenter fra teorien på hver samling, etter nærmere avtale

Pensumbøker Trinn A. Kandidatene må skaffe seg/ha tilgang til følgende bøker:

- Bjerke (2018) Gruppeterapi – grunnleggende om hvorfor og hvordan, Gyldendal.
- Sandahl (2014) Gruppens potential – att leda och utveckla gruppbehandling, Natur & kultur.
- Kennard, D., Roberts, J. & Winter, D.A. (2000). A Workbook of Group-Analytic Interventions. Jessica Kingsley.

Anbefalt: Bateman A.W. og Fonagy P, (2012) Handbook of Mentalizing in Mental Health Practice. American Psychiatric Publishing Inc.

Samt enkelte artikler spesifisert under hvert tema (disse deles ut fra IGA).

* = fra pensumbok

Tema 1. delkurs: Introduksjon om IGA, gruppeanalysens historie, teoriutvikling, etiske regler og dilemmaer

Dag 1: Introduksjon om gruppeanalyse, gruppepsykoterapi og om IGA og utdanningsprogrammet

*Bjerke kap 1 Gruppens betydning for menneskene, s 22-30, kap 2 Gruppepsykoterapiens historie, s 31-42

Dag 2: Yalom, I. D. & Leszcz, M. (2020). Theory and Practice of Group Psychotherapy (6th ed.) Basic Books. Kap 2 Interpersonal Learning. s. 33-71.

Dag 3: IGAs Etiske regler – se www.iga.no – Statutter/retningslinjer – Etiske regler

Mangione, Forti and Iacuzzi: Ethics and Endings in Group Psychotherapy: Saying Good-bye and Saying it Well, Int.Journ. of Group Psychotherapy, 57 (1) 2007, p 25-40.

*Anbefalt: *Sandahl, kap. 1-3 Gruppens betydelse, Vad är egentligen en grupp? og Gruppen som lärande og läkande miljö, s 19-66*

Knauss W (2005), kap 4 Group psychotherapy, fra Textbook of Psychotherapy, edited by Gabbard, Beck & Holmes, Oxford, s. 35-43

Weinberg & Rolnick (2020) Theory and Practice of Online Therapy, kap. 1 Introduction...s.13-22,

kap 13 Introduction to the Online Group therapy Section, s 161-165 og kap 15 Online Group therapy: In Search of a New Theory? s 174-187.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- IGA og utdanningsprogrammet
- grunnleggende teori og praksis innen gruppepsykoterapi og gruppeanalyse, deres bakgrunn og utvikling
- viktige begreper i gruppeanalytisk teori og tenkning
- IGAs etiske regler og retningslinjer og om etiske dilemmaer se www.iga.no – Statutter/retningslinjer – Etiske regler

Tema 2. delkurs: Storgruppedynamikk og samfunn, rammer, dynamisk administrering og om koterapi

Dag 1: Volkan V D: Psychoanalysis, international relations, and diplomacy – A sourcebook on Large-Group Psychology Karnak 2014, kap 2 Large-group identity, shared prejudice, chosen glories, and chosen traumas, s. 17-32.

Dag 2: Nielsen, J (2013) kap 5 Rammer og dynamisk administrasjon s 124-151 i Brug gruppen Av Nielsen & Sørensen, Hans Reitzels forlag

*Sandahl: Kap. 6 Att leda en behandlingsgrupp, s 114-132

Dag 3: Maagensen, M. (1993). Det dynamiske indhold i forholdet mellem co-terapeuter. Matrix. s 35-53.

Berger M (2002) Envy and Generosity Between Co-Therapists, Group. Vol 26. No. 1 s. 107-121.

Anbefalt: *Gruppeanalyse og psykodynamisk gruppepsykoterapi*. Pax Karterud, S. *Gruppeanalyse (1999) Pax. del 2 Storgruppedynamikk s 112-122.*

*Bjerke kap 12 Rammer og dynamisk administrering, s 211-220

Læringsmål – ha kunnskap om:

- storgruppedynamikk og -prosess, inkludert i et samfunnsperspektiv
- dynamisk administrering i gruppepsykoterapi og gruppeterapeutens rolle
- dynamiske forhold ved administrering av rammer og ved koterapi

Tema 3. delkurs: Start av terapigrupper, utvelgelse av pasienter. Gruppedynamisk miljøterapi. Antigrupefenomener.

Dag 1: *Bjerke kap 13 Hvordan starte og lede en terapigruppe, s 222-239

*Sandahl kap 5 Att starta en behandlingsgrupp, s 91-112

Dag 2: Heinskou, T & Schjødt, T. (2009). Dynamisk miljøterapi og den behandlende institusjon. Matrix, 1, 46-63.

Jørgensen, MG Kap 5: Hverdagen og det projektive niveau s. 91-107 og

Heinskou, T kap 6 Den miljøterapeutiske samtalegruppe, s. 108-123. Schjødt, T & Heinskou, T. (2007).

Miljøterapi på dynamisk grunnlag. Hans Reitzel Forlag.

Dag 3: Nitsun, M (1991). "The anti-group: destructive forces in the group and their therapeutic potential", Group Analysis, 24, 1: 7-20.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- hvordan starte forskjellige typer terapigrupper, psykodynamisk vurdering og utvelgelse av pasienter
- spesielle vilkår ved gruppeterapi i psykiatriske institusjoner, om systemets innvirkning
- viktige faktorer for et godt terapeutisk miljø, bruk av forskjellige gruppeoppsett
- antigrupefenomener

Tema 4. delkurs: Mer om gruppedynamiske prosesser, om nevrobiologisk bakgrunn og subgrupper

Dag 1: Schermer, kap 2 Mirror neurons: their implications for group psychotherapy s. 25-50 og Flores; kap 3 Group psychotherapy and neuro-plasticity: an attachment theory perspective s.51-72.

Dag 2: Agazarian, Y.M. (1983). Theory of the invisible group applied to individual and group-as-whole interpretations. Group, 7(2), 27-37.

Dag 3: Gantt, S.P. (2021). System-Centered Theory (SCT) into Group Therapy; Beyond Surviving Ruptures to Repairing and Thriving. International Journal of Group Psychotherapy, s. 224-252

Anbefalt:* Sandahl kap 9 Grupprocessens betydelse i KBT, kap 10 Psykoedukativa grupper, s 204-225

Læringsmål – ha kunnskap om:

- nevrobiologiske forhold av betydning for gruppepsykoterapi og gruppeprosesser
- ulike intervensjonsnivå i gruppepsykoterapi
- terapeutens skam

Tema 5. delkurs: *Dynamiske gruppeprosesser, gruppens faser, spesielle utfordringer og om terapeutens skam*

Dag 1: *Sandahl kap 7 Gruppens utveckling. s.133-179.

*Bjerke kap. 14 Spesielle utfordringer i gruppeterapi, s 240-259

Dag 2: Ormont, L.R. (1970). The use of objective countertransference to resolve group resistances. *Group Process*. s. 95-111.

Ormont, L.R. (1988). The leader's role in resolving resistances to intimacy in the group setting. *International Journal of Group Psychotherapy*, 38(1): 29-45).

Dag 3: Weber, R.L. & Gans, J.S. (2003). The group therapist's shame: A much undiscussed topic. *International Journal of Group Psychotherapy*, 55(4):395-416.

Ha kunnskap om:

- gruppeprosesser, grunnantagelsesgrupper og gruppens faser
- subgruppefenomener i gruppeterapi
- håndtering av benektelse og motstand mot atferdsendring
- regulering av forsvar på individ og gruppeplan

6. delkurs: *Gruppeterapi ved rus og avhengighet, migrasjonsproblematikk og tilknytningsteori*

Dag 1: Føyn, P og Shaygani, S: Psykodynamisk behandling av ruslidelser, kap 10 Dynamisk gruppeterapi ved ruslidelser, s.160-188

Dag 2: Flores, Philip J. (2001). Addiction as an attachment disorder: Implication for group therapy. *International Journal of Group Psychotherapy*,51(1); 63-81.

Vannicelli, M. (2001). Leader Dilemmas and Countertransference Considerations in Group Psychotherapy with Substance Abusers. *Intern. Journal of Group Psychotherapy* 51(1); 43-62.

Dag 3: Rohr, E. (2002). Lost shadows – Migrants, Refugees and Social Class; A Group-Analytic Challenge. *Group Analysis*, 35 (3), s. 424-436.

Bledin, K. (2003). Migration, Identity and Group Analysis. *Group Analysis*, 36 (1) 97-110.

Anbefalt: Flores, Philip J. (2004). kap 11 Attachment and Therapeutic Alliance s. 240-306. i Addiction as an attachment disorder. Jason Aronson Publishers,

Læringsmål – ha kunnskap om:

- behandling av rus og avhengighetsproblematikk i grupper
- tilknytningsproblematikk og utvikling av rus og avhengighetslidelser
- migrasjonsproblematikk; kulturelle, sosiale, ubevisste faktorer i gruppepsykoterapi

Tema 7. delkurs: *Personlighetsforstyrrelser og mentaliseringsbasert psykoterapi i grupper (MBT-G)*

Dag 1: Karterud S og Bateman, kap 4 Group Therapy Techniques s. 81-105 i Bateman A.W. og Fonagy P, *Handbook of Mentalizing in Mental Health Practice* (2012)

Dag 2: Karterud S. (2015). *Mentalization-based group therapy (MBT-G), A theoretical, clinical, and research manual* Oxford university press. Kap 2 s. 43-90.

Dag 3: Allen, J.G., Fonagy, P., Bateman, A.W. (2008). *Mentalizing in Clinical Practice*. American Psychiatric Publishing, Inc. Kap 6: Mentalizing interventions, s. 163-209.

Anbefalt: Vermote et al, Kap 10 Psychodynamically oriented therapeutic settings s. 247-269 i Bateman A.W. og Fonagy P (2012) Handbook of Mentalizing in Mental Health Practice
Luyten et al, kap 2, Assessment of Mentalization s 43-65

Læringsmål – ha kunnskap om:

- vurdering av mentaliseringssevne
- dynamisk administrering og intervensjoner i mentaliseringsbasert gruppeterapi
- mentaliseringsbasert behandling av alvorlige personlighetsforstyrrelser, kombinert gruppe og individualterapi
- hvordan integrere MBT-G med annen psykodynamisk behandling

Tema 8. delkurs: *Gruppepsykoterapi for unge og gruppepsykoterapi ved psykoselidelser*

Dag 1: Shechtman Z. (2007) *Group counselling and Psychotherapy with Children and Adolescents, Theory, Research and Practice*. Kap 2 The theory of group counselling with children s. 16-29, kap 4 Leadership s. 41-54.

Dag 2: Rachman & Ceccoli Kap 9 Analyst Self-disclosure in Adolescent Groups, s. 155-173
Greenberg H.R kap 8 Anatomy of Exits Form Inpatient Adolescent Therapy. s. 133–151.
begge fra Kymissis & Halperin (1996) *Group Therapy With Children and Adolescents*, Am. Psych Press

Dag 3: Kanas, Nick (2021) *Integrative Group Therapy for Psychosis*. Kap 4 Clinical Issues of the Integrative Model: The Basics s. 76 -114 og Kap 7 Integrative Groups for Non-Psychotic Bipolar Patients s. 145-174

Anbefalt Nick Kanas (2021), kap 5 i samme bok

Læringsmål – ha kunnskap om:

- spesielle aspekter ved gruppepsykoterapi for unge
- spesielle aspekter ved gruppeterapi ved psykotiske tilstander
- terapeutens rolle og spesielle oppgaver i grupper for pasienter med alvorlig psykisk sykdom

Tema 9. delkurs: *Gruppedynamiske/gruppeanalytiske intervensjoner*

Alt fra *Kennard D., Roberts J. & Winter D.A. (2000).

Dag 1: Kap 1 Interventions, s 12-23, kap 2 Eight group situations s 24-32, kap 4 Turn taking in the early sessions, s 43-53 kap 5 A potential drop-out, s 54-70

Dag 2: Kap 11 Intervening to establish and maintain a therapeutic environment, s 129-137, kap 12 Interpretation. Why, for whom, and when? S 138-145 og kap 10 Physical threats

Dag 3: Kap 13 Conclusions, s 146-161 og kap 7 An invitation to a Christmas party, s 82-93

Læringsmål – ha kunnskap om:

- hva intervensjoner er
- grunnleggende intervensjonsformer
- hvordan intervensjoner kan etablere og opprettholde en terapeutisk gruppekultur
- spesielle forhold ved terapi og veiledning digitalt

Tema 10. delkurs: *Om forskning, gruppeterapeutrollen, og gjennomarbeiding i gruppeanalytisk psykoterapi*

Dag 1: *Bjerke, kap. 3 Forskning om gruppeterapi, 43-69

Dag 2: Rutan, J. Scott (2020), Rupture and Repair: Using Leader Errors in Psychodynamic Group Therapy, *International Journal of Group Psychotherapy: Special issue: Rupture and repair in group therapy*, s. 1-22.

Karterud, S (1999) *Gruppeanalyse og psykodynamisk gruppepsykoterapi*. Pax, fra del 9 Gjennomarbeiding og avslutning i gruppeanalyse s 445-451.

Dag 3: Main, T.F. (1966). Kunnskap, læring og mangel på tenkning, s. 1-27. (norske overs. av et foredrag)

Anbefalt: Jensen, Birgitte M. (2002). *Gennemarbeiding i gruppeanalytisk psykoterapi*. *Matrix* 2002/1, s. 71-82.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- etisk refleksjon ved terapi/gruppeterapi
- empati og bestrebelsen etter å forstå den andres opplevelsesverden
- betydningen av terapeutens følelsesmessige reaksjoner
- betydningen av å reflektere over gruppeterapeutrollen og opprettholde en undersøkende holdning ("culture of enquiry")

Toårig Trinn B i klassisk og tilpasset gruppeanalyse

Pensumbøker Trinn B. Kandidatene må skaffe seg/ha tilgang til følgende bøker:

- Rutan, J.S., Stone, W.N. & Shay, J.J. (2014). Psychodynamic group psychotherapy (5th ed.). Guilford Press.
- Behr, H. & Hearst, L. (2005). Group-analytic Psychotherapy. A meeting of Minds. Whurr Publishers Ltd.
Anbefales lest før oppstart
- Lorentzen, S. (2020) Fokuseret gruppeanalytisk psykoterapi – en integrasjon av klinisk erfaring og forskning, Gyldendal

* = fra pensumbok

Tema 1. delkurs: *Hva er klassisk gruppeanalyse? Hva er tilpasset gruppeanalyse?*

- Dag 1: *Behr, H. & Hearst, L. (2005). kap 5 The assessment interview, s 55-65, kap 7 The start of a new group, s 81-91, Kap 9 The group in action, s 102-120 og kap 11 Bringing therapy to an end, s 133-143
- Dag 2: *Lorentzen S. (2020) Kap 2 Fokuseret gruppeanalytisk psykoterapi (FGAP) s. 38-53, kap 3 Hvilke pasienter har nytte av FGAP?, s. 54-67 og kap 4 Evaluering av pasienter til FGAP s. 68-96
- Dag 3: Bateman A & Fonagy P (2016): Mentalization-based Treatment for Personality Disorders, A Practical Guide, kap 12 Mentalizing groups, Oxford university press., s. 338-376.
- Schlüter C. (2010). Å få gruppen på et gruppeanalytisk nivå (teorikapittel i diplomoppgave)
- Anbefalt: Weinberg & Rolnick (2020) *Theory and Practice of Online Therapy*, kap. 1 Introduction, s 13-22, kap. 13 «Introduction to the Online Group therapy Section», s 161-165 og kap 15 *Online Group therapy: In Search of a New Theory*, s 174-187.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- likheter og forskjeller mellom klassisk og tilpasset gruppeanalyse
- dynamisk administrasjon i gruppeanalyse og gruppepsykoterapi
- gruppeanalytisk kultur – i lang- eller korttidsgrupper
- hvordan komme i gang i en sakte åpen gruppeanalyse eller i korttids gruppeanalytisk psykoterapi
- avslutningens betydning ved oppstart av gruppeterapi

Tema 2. delkurs: *Den klassiske gruppeanalysens teoretiske grunnlag*

- Dag 1: Stacey, R. D. (2003). Complexity and Group Processes. A radically social understanding of individuals. Routledge. Kap 2 The social evolution of the person, side 19-39.
- Dag 2: Foulkes, S.H. (1973). The group as matrix of the individual's mental life. Kap 16 i Wolberg & Schwartz (red). *Group Therapy*. Stensil s. 1-10
- Van Der Kleij, G. (1985). The Group and Its Matrix. *Group Analysis*, 18(2):102-110.
- Dag 3 James, C.J. Bion's "containing" and Winnicott's "holding" in the context of the group matrix. *Int J Group Psychother* 1984, 34(2), s. 201-213.
- Anbefalt: *Rutan, Stone & Shay (2014), kap 2 *History of Small-Group Theory and Practice* s. 9-35

Læringsmål – ha kunnskap om:

- gruppeanalysens forståelse av individ, gruppe og samfunn
- matrix og tilgrensende begreper

Tema 3. delkurs: Grunnlag for tilpasninger av gruppeanalysen

- Dag 1: Yalom, I. D. & Leszcz, M. (2020). Theory and Practice of Group Psychotherapy (6th ed.). Basic Books kap 15 Specialised Therapy Groups, s. 579-638
- Dag 2: *Lorentzen S. (2020), kap. 5 Etablering og sammensetning av gruppen, s. 98-112, kap 6 Gruppeprosessen, s 113-132, kap. 7 Terapeuten i FGAP, s. 133-156.
- Dag 3: Lorentzen S, et al (2015) Comparing Short- and Long-Term Group Therapy: Seven-Year Follow-Up of a Randomized Clinical Trial. Psychotherapy and psychosomatics
*Rutan, Stone & Shay (2014), kap 14 Difficult Groups and Difficult Patients, s. 325-357.
- Anbefalt: *Behr & Hearst, kap 16 All in the same boat: the value of homogeneous groups, s 189-202
Johnson, D.R. & Lubin, H: Principles and Techniques of Trauma-Centered Psychotherapy, kap 2 Axioms of Trauma-Centered Psychotherapy, 27-37.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- ulike tilpasninger av gruppeanalyse
- homogene grupper
- forskning om tilpasset gruppeanalyse

Tema 4. delkurs: Gruppeanalytiske fenomener og gruppeterapeutiske faktorer

- Dag 1: *Rutan, Stone & Shay (2014): kap 3 Group dynamics and group development, s. 36-66
kap 4 Therapeutic factors in group psychotherapy, s. 67-85
- Dag 2: Greenberg, J.; kap 19 Theories of Therapeutic Action and their Clinical Consequences, side 269-282.
Gabbard, G.O., et al (2005). Textbook of Psychoanalysis, American Psychiatric Publishing
Biran, H. (2015), The courage of simplicity, Essential ideas in the work of Bion W. R., Karnac, kap 6 An introduction to Bions contribution to group dynamics, s. 79-93.
- Dag 3: Hopper; kap 8; Incohesion Aggregation /Massification: The Fourth Basic Assumption in the Unconscious Life of Groups, side 198-225. Lipgar R.M. and Pines M (2003): Building on Bion: Roots
Hoppers oversiktsark om den fjerde grunnantakelsen (2003) Fra Traumatic Experience in the Unconscious Life of Groups, J.K.Publishers
- Anbefalt: Shields, W. (2000) Hope and the inclination to be troublesome: Winnicott and the treatment of character disorder in group therapy. *Int J Group Psychotherapy* 50: 87-109.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- Gruppespesifikke terapeutiske faktorer
- Gruppeanalytiske fenomener
- Virksomme mekanismer og prosesser for forandring
- Grunnantagelser, Bions og Hoppers bidrag til forståelse av gruppedynamikk

Tema 5. delkurs: Overføring, motoverføring

- Dag 1: *Rutan, Stone & Shay (2014): kap 5, Mechanisms and Processes of Change, s. 86-114
Spezzano, kap 8 Intersubjectivity, s. 105-116. Gabbard G.O. (2012), Textbook of Psychoanalysis, American Psychiatric Publishing
Horwitz, L. (1983) Projective identification in dyads and groups. *Int J Group Psychoth.* 33(3): 259-279
- Dag 2: Schlapobersky, J.R. (2016), kap 14 Lost or found in the transference? Transference, countertransference, projection and identification in groups, s.359-392
- Dag 3: Gans, J (2010): Difficult topics in group psychotherapy – my journey from shame to courage. Karnac.
Kap 7 Silence, inkl Gans, J.S. & Counselman, E.F. (1999) Silence in group psychotherapy: A powerful communication. s. 147-166

Læringsmål – ha kunnskap om:

- overføring, motoverføring, projeksjon og projektiv identifikasjon i terapeutiske grupper
- gruppeanalytisk håndtering av disse fenomenene
- utfordringer i gruppeterapeutrollen

Tema 6. delkurs: *Forskjellige temaområder innen gruppeanalysen*

- Dag 1: Dalal, F. (2000) Taking the Group Seriously. Towards a Post-Foulkesian Group Analytic Theory
Kap 2 Foulkes s. 33-76.
- Dag 2: Livingston, M.S. (2001) Self psychology, dreams and group psychotherapy. Working in the playspace.
Group 25(1/2): 15-26.
Schlapobersky, J.R. (2016). Kap 7 Methods, applications and models s. 200-220.
- Dag 3: Nitsun, M. (2015) Beyond the Antigroup. Kap 7 Falling in love, a group analytic perspective. s. 160-182
Nitsun, M. (2006) The Group as an Object of Desire. Exploring Sexuality in Group Psychotherapy. Routledge.
Kap 13 Erotic transference and counter-transference s. 217-230 kap 15 The therapist s. 249-268.
Anbefalt Stone, W.N. & Karterud, S. (2006) Dreams as portraits of self and group interaction. Int J Group Psychother, 56(01):47-61

Læringsmål – ha kunnskap om:

- videreutvikling av gruppeanalytiske begreper
- drømmer i gruppeanalyse
- seksualitetens betydning i gruppepsykoterapi/gruppeanalyse

Tema 7. delkurs: *Spesielle utfordringer i gruppeanalyse*

- Dag 1: *Behr, H. & Hearst, L. (2005). Kap 13 Challenging scenarios, s 150-163
*Rutan, Stone & Shay (2014): Kap 9 The role of the group therapist, s. 177-198
- Dag 2: Yalom, I. D. & Leszcz, M. (2020). kap 12. The challenging group member s.477-520, Theory and Practice of Group Psychotherapy (6th ed.). Basic Books
Roller, B. & Nelson, V. Kap B18 Cotherapy, s. 304-312 i Kaplan, H.I. & Sadock, B.J. (1993) Comprehensive group psychotherapy (3rd ed)
- Dag 3: Sengun, S. (2001). Migration as a Transitional Space and Group analysis. Group Analysis, 34(1):65-78
Rustin, M. Kap 32 Race, Ethnicity, and Nationality s.495-506 i Gabbard (2012) Textbook of Psychoanalysis
*Anbefalt: *Bjerke kap 14 Spesielle utfordringer i gruppeterapi*

Læringsmål – ha kunnskap om:

- utfordrende situasjoner i gruppeanalyse
- kulturelle utfordringer
- utfordringer i koterapi

Tema 8. delkurs: *Avslutning i gruppeanalyse*

- Dag 1: Brabender V & Fallon A. (2009) American Psychological Association. Group Development in Practice, Guidance for Clinicians and Researchers on Stages and Dynamics of Change. Kap 5 An Illustration of a Group Through its Development og Kap 6 Developmentally Focused Leadership Activities of the Therapist, s. 98 - 159, med fokus på s. 120-130 og 148-158.
- Dag 2: Yalom, I. D. & Leszcz, M. (2020). Theory and Practice of Group Psychotherapy (6th ed.). Basic Books, Kap 11 The Advanced Group, s. 425-476
- Dag 3: *Rutan, Stone & Shay (2014): Kap 16, Termination in Group Psychotherapy , s. 376-399.
Schermer, V.L. & Klein, R.H. (1996). Termination in group psychotherapy from the perspectives of contemporary object relations theory and self psychology. Int J. of Group Psychotherapy, 46(1): 99-115.

Læringsmål – ha kunnskap om:

- Avslutning og gjennomarbeiding i gruppeanalyse

Tema 9. delkurs: Tilknytning, traumer og mentalisering

- Dag 1: Marrone, kap 10 Attachment Theory and Group Analysis, s. 146-162. Brown, D. & Zinkin, L.(red.) (1994): The Psyche and the Social world. Routledge
- Dag 2: Johnson D.R. og Lubin H. Trauma-Centered Psychotherapy (2015) American Psychiatric Publishing, Kap 14 Trauma-Centered Group Psychotherapy s, 175-191
Karterud, S. (2011). Constructing and Mentalizing the Matrix. Group Analysis December 44(4):357-373
- Dag 3: Badenoch, B & Cox, P (2010). Integrating Interpersonal Neurobiology with Group Psychotherapy. Int Journal of Group Psychotherapy, 60 (4). s. 463-481
Livingston, M.S. (2003) Vulnerability, affect and depth in group psychotherapy. Psychoanalytic Inquiry, 23(5)..646-677

Læringsmål – ha kunnskap om:

- affekt- og tilknytningsteoriens relevans for gruppeanalyse
- traumeteoriens implikasjoner for gruppepsykoterapi
- mentaliseringsperspektivets relevans for gruppeanalyse nevrobiologi og gruppeanalyse

Tema 10. delkurs: Det sosialt ubevisste, etikk og avsluttende refleksjoner om gruppeanalyse

- Dag 1: Pinney; Kap F3 Ethical and legal issues in group psychotherapy s. 668-673, i boken Kaplan og Sadock (1993) Comprehensive Group Psychotherapy, Williams & Wilkins,
Schermer V.L.; On the Vicissitudes of Combining Individual and Group Psychotherapy, Int. J.of Group Psychotherapy, 59 (1) 2009.
Kasuistikk om et etisk dilemma til diskusjon.
- Dag 2: Nitsun, M. (2015) Beyond the Anti-Group, kap 6 Being a group therapist; A Journey through life, s137-159
Kennard, D. (2012). Can Group Therapy Survive NICE? A Wider Perspective on the Systematic Review. Group Analysis March 45(1):116-123
- Dag 3: Shapiro & Gans (2008): Kap 9 The courage of the group therapist s. 206-220 I Gans J. (2010): Difficult topics in group psychotherapy
Valbak K. Kap 10 Gruppeanalytikerens personlige utvikling og professionelle identitet, s. 243-260 i Nielsen & Sørensen (2013) Brug gruppen, Hans Reitzels forlag

Læringsmål – ha kunnskap og kunne reflektere rundt:

- gruppeanalysen inn i framtiden
- etiske regler og dilemmaer
- det å være gruppeanalytiker